

Syd paa, med Tyskland. I Tyskland rejste i første Del af dette Aarhundrede Friederich List en national-økonomisk Bevægelse med det Formaal at forene alle de tyske Smaastater under een Toldhat, eller, om jeg saa maa sige, under een Toldparaply. Det har været længe, inden Lists Tanke blev realiseret, men han gav et kraftigt Stød til Unionsbevægelsen. List var Protektionist, men han ansaa det ikke for heldigt at lægge Skat paa Landbrugsprodukter og andre absolutte Livsfornødenheder, og han mente med Hensyn til Bestyttelsesystemets Betydning for Industrien, at Bestyttelsestolden ikke skulde gøre sig gældende længere, end i et Tidsrum paa 10—15 Aar. Derefter maatte Industrien være i Stand til at optage Konkurrencen med de fremmede. Vi have set, hvorledes denne Tanke er bleven realiseret, vi have set, hvorledes Tyskland efter Generationers Toldbestyttelse er kommen til en Udvidelse af Toldbestyttelsesystemet i Stedet for en Ophevelse deraf. Naar vi nu ville se, hvorledes dette System har virket paa Arbejderforholdene, have vi i Toldkommissionens Betænkning et af de mest talende Beviser paa, hvor uheldig den tyske Arbejderbefolkning er stillet just som Følge af denne Bestyttelse. Blad for Blad meddeles der os, at den danske Industri ikke kan konkurrere, fordi Arbejdslønnen i Tyskland er for lav. Der anføres Eksempler paa tyske Lønningslister, der virkelig ere saa lave, at det maa fremkalde en Gyben hos ethvert rettænkende Menneske. Jeg har selv i min Virksomhed som Forretningsmand været i tyske Byer, hvor man hørte Bøvestolene klapre fra Hanegal til Solnedgang, og hvor hele Familier, Mand, Hustru og Børn, stod ved Væben og arbejdede for en Sulteløn. Jeg har der set de indsinkne Øjne og blege Kinder, man har bebrejdet mig at have inddraget i Tolddiskussionen; men jeg forsikrer de Herrer, at dette Syn har forfulgt mig. Jeg har ikke kunnet sove for det, jeg har tænkt ved mig selv: hvordan kan det dog være, at der er en saadan Sammer, en saadan Nød, en saadan Elendighed, en saadan Haabløshed ved Siden af den største Rigdom, og naar jeg da har spurgt en af disse ulykkelige, elendige Arbejdere: „Hvorfor kunne I dog ikke saa en højere Løn?“ — vide de Herrer saa, hvad Arbejderne have svaret? De svare: „Det er Englands Skyld, det er den fremmede Konkurrence!“ Saaledes har man banket denne Tanke ind i disse ulykkelige Arbejdere, at de alle som en tro, at det er den fremmede Konkurrence, der er Skyld i deres Elendighed. Jeg er ikke Socialdemokrat; men jeg har udtalt det ved mange

Lejligheder og skal gentage det, at jeg regner Socialdemokratiet det til stor Ære, at det har søgt ogsaa paa dette Omraade at aabne Øjnene paa Arbejderne. Sagen er jo, at det slet ikke er den udenlandske Konkurrence, der foraarsager denne Elendighed i Tyskland; den udenlandske Konkurrence er der saa godt som fuldstændig udelukket ved høje Toldsatser; men til Trods for, at man har udelukket den fremmede Konkurrence, dette gamle ublidte Spørgelse, til Trods derfor holdes Arbejderne i denne elendige Tilstand uden Livsglæder og uden højere aandelig Tilfredsstillelse af nogen som helst Art. Som sagt, disse blege Kinder og indsinkne Øjne have forfulgt mig, og jeg har altid tænkt mig, naar man har talt om dette Toldplyndringsystem, som kaldes „Bestyttelse“: Der er dog vist nogle, som en Gang ville takke for det Arbejde, der fra vor Kreds er gjort i dette Aarhundrede.

Naar man ser paa det System, der er gennemført i Tyskland, er der et Bevis, der rager frem over alle andre. Det vil være Tinget bekendt, at der ofres over 100 Mill. Reichsmark aarlig i Eksportpræmier paa Sukker for at fremelske en kraftig tysk Koesukkerindustri. Hvorledes har dette Offer virket? Ja, først maa man naturligvis, inden man kan betale Eksportpræmie, have en meget høj Indførselstold for at udelukke Indførselen af det fremmede Produkt; thi man kan selvfølgelig ikke betale Eksportpræmie for udenlandske Produkter, det er det indenlandske Produkt, der maa have Præmien. Det andet vilde være ren Daarsskab. Gennem de høje Toldsatser forhindres altsaa den fremmede Indførsel, og det muliggøres for de indenlandske Producenter at opnaa en høj Pris paa Hjemmemarkedet for deres Varer. Det er dog ikke nok hermed; men gennem Udførselspræmien beskattes Konsumenterne endnu en Gang for at sætte Fabrikterne i Stand til at sælge deres Produkt til en meget lav Pris i Udlandet. Det er det, man kalder national Økonomi. Hvis man vil tænke sig, at de tyske Statsmænd, der jo regnes for at være meget dygtige, anvendte de 100 Mill. til at lade deres egne Undersaatter med de blege Kinder spise dygtig meget tysk Sukker, saa var det en mere national Økonomi end at lade Folk være udelukkede fra den Rådelse og lade Englænderne saa det tyske Sukker for halv Pris. Man viser fra protektionistisk Side jævnlig hen til Tyskland og siger, at man der har opnaaet store Fremskridt, og det have vi Frihandelsmænd heller ikke benægtet, men vi have fra vor Side bestandig fremhævet, at de Fremskridt, der ere naaede, ere